

Risto Vuorinen

Kommentti Klaus Weckrothin artikkeliin Minä ja minuus

Minä ja minuus: sanaleikkiä vakavan ongelman tiimoilla

Klaus Weckroth on siinä oikeassa, että minän psykologian tulee vastata rakenteellisesti arkikielen minään ja sen toimintaan liittämiä ilmaisuja. Tämä vaatimus on kuitenkin niin väljä, ettei sen perusteella poissuljeta kuin eräät piilobehavioristiset minän teoriat. Konkreettisen esimerkin asiasta tarjoaa monien yhdysvaltalaisanalyttikkojen tapa tulkita Freudin (1923) rakenteellinen teoria moduuliajatteluksi (Bettelheim 1983).

Toisin päin eksklusio on kuitenkin vahva ja vie pohjan Weckrothin omalta esitykseltä. Minä-sanana erilaiset käyttötavat eivät selkiinnyttä minän ongelmaa. Linaan esimerkin Weckrothilta.

"Ei ole mitenkään hassua sanoa esimerkiksi, että minä räjähdän tai minä halkean. Ehkä tämä liittyy siihen, että tiedostamattomassa on jotakin ikään kuin passiivista, ja siitä tekisi mieli ottaa jollakin tavalla ote."

Passiivisuus ei ole tiedostamattoman tunnusmerkki, vaan siinä on kyseessä minän avuttomuus viettipohjan ("das Es") vaatimusten puristuksessa.

Järkevältä voi tuntua Weckrothin ajatus, ettei kausaaliselitys sovellu minän analyysiin, minähän ei johdu eikä aiheudu jostakin "syystä". Freudin (1923) perusoivallus – minä on itsensä tuote – lähtee kuitenkin psyyken omalakisuuudesta eli sille luonteenomaisesta kausaalisuudesta. Psykkisten toimintojen pakonomaisuus perustuu affektien (viettien) luomiin "ajatuskomplekseihin", ei temaattisiin aiheyhteyksiin. Sanat eivät vapauta meitä pakottavuuden kahleista vaan torjutun tiedostaminen (oivallus).

Weckroth on oikeassa esittäessään seuraavan väitteen: "Ei ole mitään minien minää, joka jotenkin kipuusi kaikkien muiden yläpuolelle." Onkin vaikea löytää niin järjetöntä minän teoriaa, että se syylistyisi tähän päätelmään. Weckrothin (1991) omaan seitsemän minän teoriaan tällaisen ajatuksen voisi liittää ja oikeastaan pitäisikin: yleensähan psyyken toiminnot järjestäytyvät hierarkkisesti. Siksi jään odottamaan perustelua Weckrothin erikoiselle ratkaisulle.

Yksilön ja yhteiskunnan äärimmäisen kompleksinen suhde ei komplisoi minän ongelmaa. Vaikka luonnon saastuttaminen on makrotasolla määräytyvä ilmiö, voimme

kuitenkin kokea henkilökohtaista osasyllisyyttä ongelman syntyyn. Kun tämä kipinä syttyy yksilön mielessä, hän on yltänyt uudenlaiseen itseään eheyttävään ratkaisuun ja voi jatkaa minänsä kehityskaarta entistä vankemmalta pohjalta.

Risto Vuorinen

Seuraava artikkeli:

[Klaus Weckroth: Kommentti Risto Vuoriselle](#)